

Budgeten för 2025 och ekonomiplanen för åren 2026–2027 i den svenskspråkiga grundläggande utbildningen och gymnasieutbildningen

Svenskspråkiga utbildningssektionen 14.01.2025 § 3
59/02.02.02/2025

Beredning och tilläggsuppgifter:
direktören för grundläggande utbildning och gymnasieutbildning
Rikard Lindström, rikard.lindstrom@borga.fi

Stadsfullmäktige beslutade 12.12.2024 efter omröstningar godkänna budgeten för år 2025 och ekonomiplanen för åren 2025–2027.

Efter att budgeten godkändes har stadsstyrelsen 16.12.2024 till sektorerna gett anvisningar för efterlevnad av budgeten 2025, där det ges noggrannare anvisningar om hur uppgifter ska organiseras och ekonomin efterlevas enligt den godkända budgeten. (bilaga). I anvisningarna sägs bland annat att budgeten iakttas i stadens verksamhet och ekonomi och att stadens uppgifter ska ordnas och skötas med tanke på ekonomin, så att målen för verksamhet och ekonomi uppnås och att stadens ekonomi är i balans.

Programmet för produktivitet och balans i ekonomin

Stadsfullmäktige beslutade i maj 2024 efter omröstningarna godkänna programmet för produktivitet och balans i ekonomin 2024–2027, 29.05.2024/§ 48. (bilaga)

Stadsfullmäktige beslutade i samband med budgeten för 2025 även att stadsstyrelsen lägger fram nya sparförslag, i enlighet med programmet, för sektorn för växande och lärande, varav 130 000 euro anvisas för 2025, 569 000 euro för 2026 och 921 000 euro för 2027. Förslagen ska tas upp senast på fullmäktiges möte i mars.

I de genomförandeanvisningar för budgeten som stadsstyrelsen utarbetade i december ges anvisningar om genomförandet och uppföljningen av programmet för balansering och effektivisering av ekonomin, så att det genomförs som en helhet. Med andra ord, om en viss åtgärd inte lyckas som inbesparing, måste den kompenseras någon annanstans inom sektorn. Sparåtgärderna följs alltså inte upp av åtgärd för åtgärd, utan målet är att genomföra och verkställa sparpaketets eurobelopp under de år som fastställts i programmet.

Serviceutredningen

Stadsfullmäktige beslutade efter omröstning med rösterna 27–24 att ingen av Borgås byskolor läggs ner. I programmet för balansering och effektivisering av ekonomin, finns så kallade strukturella åtgärder som inte till fullo kan förverkligas i och med att inga skolor läggs ner. Därmed finns det ett behov av att uppdatera programmet. Enligt programmet finns det strukturella åtgärder för 200 000 e för svenska utbildningen och för år 2027.

Vidare beslöts att en omfattande utredning om hur områdesrektormodellen fungerar (både inom finskspråkiga och svenskspråkiga utbildningen) görs under år 2025. Fullmäktige beslöt även om så kallade serviceområden. För de svenskspråkiga skolorna är det västra serviceområdet som omfattar Eklöfska skolan och Strömborgska skolan och det östra serviceområdet som omfattar Kvarnbackens skola och Vårberga skola.

Eftersom förslaget om serviceområden godkändes av fullmäktige, är denna del av de strukturella åtgärderna i programmet för effektivisering och balansering av ekonomin fortfarande möjliga att verkställa, men med en långsammare tidtabell än att stänga skolor.

Beredningen av budgeten inom sektorn för växande och lärande

Sektionen har behandlat beredningen av budgeten för svenskspråkiga utbildningen på sina möten under 2024. Nämnden för växande och lärande har gett sitt förslag till budget på sitt möte i september. Stadsdirektörens förslag till stadsstyrelsen innebar att det från nämndens förslag togs bort utgifter (bilaga). Stadsdirektörens förslag innehöll att Epoon koulu stängs 2025 och Ilolan koulu 2026. För Epoon koulu fanns alltså inte utgifter reserverade för hösten 2025. För planeringsåret 2026 fanns inte utgifter reserverade för Epoon koulu överhuvudtaget och inte heller för Ilolan koulu för hösten.

Svenskspråkiga utbildningssektionen befullmäktigade tjänstemännen att i beredningen av budgeten ta bland annat dessa faktorer i beaktande.

- Den nationella timfördelningen för grundläggande utbildningen uppdateras och innebär att det från och med 1.8 2025 kommer tre timmar till. Borgås kommunala läroplan uppdateras dock med målet att inte utöka elevernas antal timmar och därmed inte heller det totala timantalet för svenskspråkiga grundskolorna.
- Lagen om grundläggande utbildningen revideras angående elevernas rätt till stöd, vilket medför nya uppgifter för svenskspråkiga grundläggande utbildningen. För detta ändamål har inte reserverats medel i budgeten. I budgeten finns en skrivelse att denna osäkerhet innebär att det finns orsak att återkomma till detta under våren 2025.
- Som en följd av dessa nationella förändringar kommer även statsandelarna att uppdateras och vara högre än 2024 för den grundläggande utbildningen. Om statsandelarna ökar, men kostnaderna för att ordna utbildningen inte gör det, kan det ses som att stadens utgifter minskar.
- Trots ett större elevantal hölls resurerna för att ordna undervisningen läsåret 2024-25 på samma nivå som året innan. Ett större elevantal innebär även det större statsandelar.

Aspekter att ta i beaktande

Sektionen vill att följande aspekter tas i beaktande då ärendet behandlas i nämnden, stadsstyrelsen och fullmäktige:

- De strukturella åtgärderna från programmet för balansering och effektivisering av ekonomin, innebär även möjlighet till minskade personalkostnader. Då de föreslagna strukturella åtgärderna inte godkändes i sin helhet, kan inte heller de tänkta åtgärderna som berör personalkostnaderna verkställas i sin helhet.
- De prognoser som finns om nativitet och kommande elevantal, innebär att servicenätets omfattning i framtiden behöver utvärderas, för att kunna göra väl avvägda beslut om utbildningens kvalitet. Möjliga förändringar i skolnätet och de inbesparingarna de medför, kommer dock senare än vad som sagts i programmet för effektivisering och balansering av ekonomin.
- En del av de strukturella åtgärderna från programmet går att verkställa. Detta i och med att det skapas två nya serviceområden och på grund av flytt av verksamheter som minskar på interna hyror. I dagens läge är det svårt att beräkna exakta summor på dessa åtgärder.
- Den reviderade lagen om stödåtgärder för eleven innebär nya uppgifter, men tolkningen av lagen på nationell nivå samt beredningen av läsåret 2025-26 lokalt, är på hälft. I planeringen kan svenskspråkiga grundläggande utbildningen fortfarande utgå från att inte utöka kostnaderna, i alla fall märkbart, för ordnandet av läroplansenlig undervisning. Eftersom statsandelarna ökar på grund av dessa nya uppgifter, kan detta ses som en inbesparing, som i dagens läge dock ännu är svår att nämna exakta summor om. Dessa beslut påverkar även budgetåret 2026 för minst sju månader.
- Den nationella timfördelningen har uppdaterats med tre nya timmar. Detta ökar på statsandelarna för ordnandet av den grundläggande utbildningen. Sektionen har dock som mål att inte utöka timantalet i den lokala läroplanen, eller öka kostnaderna för att ordna den grundläggande utbildningen på svenska i Borgå.
- Läsåret 2024-25 finns det ca 50 elever fler i de svenskspråkiga grundläggande skolorna i Borgå. Resurserna för att ordna utbildningen har dock hållits på samma nivå som tidigare år. Statsandelarna kommer enligt antal elever.
- Enligt nyaste besluten från Undervisnings- och kulturministeriet kommer statsandelarna att vara klart större än beräknat under 2025
- Det av fullmäktige begärde utredningen över områdesrektorsmodellen skall göras under 2025. Den utredningen kan ge möjligheter till en effektivare användning av de resurser som nu finns för skolornas ledarskap.
- Beslutet om en övergång till Google for Education i den grundläggande utbildningen kommer att medföra mindre kostnader än tidigare, utan att det skall påverka kvaliteten. Slutrapporten över pilotprojektet hösten 2024, ger vid handen att det finns möjlighet till större inbesparingar än de som nämnts i programmet för effektivisering och balansering av ekonomin, såväl inom utbildningen som inom administrationen.
- Enligt prognoserna idag, kommer elevantalet att minska inför läsåret 2026-27, vilket skall ge en möjlighet att minska resurserna för ordnandet av undervisningen. Den planeringen är

inte så långt i dagens läge, att det är meningsfullt att säga var de största möjligheterna finns.

- Planeringen av det kommande läsåret 2025-26 behöver fortsätta och utgår från att resurserna för att ordna undervisningen inte växer, medan uppgifterna ökar och timfördelningen ändrar, vilket medför ökade statsandelar.
- I budgeten för 2025 är sektorn för växande och lärande under ramen för utgifterna för 2025.
- I beslutet om programmet för balansering och effektivisering av ekonomin, beslöts att åtgärderna i programmet inte skall innebära uppsägningar av personalen.
- De tjänster som sektorn tillhandahåller är till stor del lagstadgade och starkt reglerade. Sektorns behov syns bäst i samband med planeringen av budgeten eller senast i början av det nya läsåret.
- För 2025 kommer sektorn att i samband med delårsrapporten följa upp att vi håller oss till budgeten och når det uppsatta sparkravet.

Det finns en risk och en utmaning med att fastställa konkreta och radspecifika/åtgärdsspecifika sparmål för de kommande åren och läsåren, vars behov det i detta skede endast finns preliminära tankar om. Ett annat sätt är att beakta de årliga målen i programmet för effektivisering och balansering av ekonomin i det skede det besluts om ramen och när budgeten utarbetas. Fördelen med detta sätt att bereda budgeten och förbereda sig för kommande tider, är att det ger en större chans att göra väl avvägda beslut, än att med en snabb tidtabell försöka öppna upp konkreta ställen där minskade kostnaderna kommer att ses.

bilagor

Programmet för produktivitet och balans i ekonomin 24-27
Anvisningar för efterlevnad av budgeten 2025
TA25 KJ sopeuttamiset toimialoitain

Direktören för grundläggande utbildning och gymnasieutbildning

Sektionen för en diskussion om uppföljningen av budgeten inom svenskspråkiga grundläggande utbildningen och ger vägledning till tjänstemännen för planeringen av läsåret 2025-26.

Sektionen ber att de i beredningen nämnda aspekterna tas i beaktande då ärendet behandlas i nämnden för växande och lärande samt i stadsstyrelsen beredning till fullmäktige om nya sparförslag i enlighet med ekonomiskt produktivets- och balanseringsprogram för sektorn för växande och lärande.

Sektionen lyfter speciellt fram att flera arbeten och utredningar är på gång, såväl nationellt som lokalt, som kommer att ge viktig fakta och utgöra beslutsunderlag för välplanerade åtgärder för en balansering och effektivisering av ekonomin även inom svenska utbildningen.

Sektionen ser på grund av ovanstående, att bästa sättet att gå vidare efter besluten i fullmäktige om servicenätsutredningen och budgeten, är att de årliga målen för programmet för effektivisering

och balansering av ekonomin i fortsättningen ska beaktas i ramskedet och vid den årliga budgetberedningen, och att genomförandet av målen för dem ska följas upp i samband med mellanårsrapporter och bokslut, på samma sätt som för stadens övriga sektorer.

Beslut

Sektionen förde en diskussion om uppföljningen av budgeten inom svenskspråkiga grundläggande utbildningen och gav vägledning till tjänstemännen för planeringen av läsåret 2025-26.

Sektionen ber att de i beredningen nämnda aspekterna tas i beaktande då ärendet behandlas i nämnden för växande och lärande samt i stadsstyrelsens beredning till fullmäktige om nya sparförslag i enlighet med ekonomiskt produktivitets- och balanseringsprogram för sektorn för växande och lärande.

Sektionen lyfte speciellt fram att flera arbeten och utredningar är på gång, såväl nationellt som lokalt, som kommer att ge viktig fakta och utgöra beslutsunderlag för välplanerade åtgärder för en balansering och effektivisering av ekonomin även inom svenska utbildningen.

Sektionen ser på grund av ovanstående, att bästa sättet att gå vidare efter besluten i fullmäktige om servicenätsutredningen och budgeten, är att de årliga målen för programmet för effektivisering och balansering av ekonomin i fortsättningen ska beaktas i ramskedet och vid den årliga budgetberedningen, och att genomförandet av målen för dem ska följas upp i samband med mellanårsrapporter och bokslut, på samma sätt som för stadens övriga sektorer.